

Rodzinne postępowanie informacyjne- nowelizacja prawa rodzinnego druk nr 3254

21 czerwca 2019 blog

Rodzinne postępowanie informacyjne- nowelizacja prawa rodzinnego druk nr 3254

Powiedzieć, że rządowy projekt nowelizacji ustawy kodeks rodzinny i opiekuńczy i niektórych innych ustaw (druk nr 3254) to projekt szkodliwy z punktu widzenia ochrony praw dziecka to tak naprawdę nie powiedzieć nic.

Druk nr 3254 początkowo przedstawiany był jako zmierzający do uregulowania opieki naprzemiennej (co było już wtedy delikatnie mówiąc terminologicznym nadużyciem, trudno bowiem uznać zapis projektowanego art. 58 §1aa w brzmieniu: „dziecko będzie mieszkać z każdym z rodziców w powtarzających się okresach” jako realnie wprowadzający opiekę naprzemienną- znacznie lepsze terminologicznie przewiduje druk nr 776 gdzie mowa o „powtarzających się okresach”) nadto przewidywał on wprowadzenie nowego czynu zabronionego do kodeksu karnego tj. art. 209 a wprowadzającego odpowiedzialność karną za uchylanie się od wykonania orzeczenia lub ugody w przedmiocie kontaktów z dzieckiem.

Autopoprawką z dnia 04.04.2019 r. w/w regulacje zostały usunięte.

I tak w obecnym brzmieniu druk nr 3254 przewiduje wprowadzenie:

1. Natychmiastowych świadczeń alimentacyjnych
2. Rodzinnego postępowania informacyjnego, które **obligatoryjnie** poprzedzać będzie **każde** postępowanie o rozwód lub separację
3. Zmiany w postępowaniu zabezpieczającym w zakresie **spraw małżeńskich, rodzinnych i opiekuńczych**
4. Zmiany w zakresie dopuszczalności wszczęcia postępowania dot. władzy rodzicielskiej nad wspólnymi małoletnimi dziećmi stron, o ustalenie kontaktów z nimi, o zaspokojenie potrzeb rodziny, oraz o alimenty między małżonkami albo między nimi a ich wspólnymi małoletnimi dziećmi

O ile można dyskutować o zasadności wprowadzenia tzw. natychmiastowych świadczeń alimentacyjnych (o czym szerzej będziemy pisać w kolejnych artykułach) o tyle wprowadzenie pozostałych zmian oznaczać będzie w praktyce sparaliżowanie pracy sądów, dyskryminację dzieci pochodzących z związków małżeńskich (ślub konkordatowy lub cywilny) i w konsekwencji prawnie usankcjonowaną alienację dziecka od drugiego rodzica na bliżej nieznanym czasie związanym z inicjacją i trwaniem rodzinnego postępowania informacyjnego.

Rodzinne postępowanie informacyjne- czym będzie?

Konia z rządem prawnikowi, który sprecyzuje czym w istocie ma być rodzinne postępowanie informacyjne. Zresztą sami twórcy rządowego projektu, objawionego nam w postaci druku 3254 mają problem z definiowaniem tego tworu, określając go jako: „kompleks czynności”.

Jedno jest pewne **nie będzie możliwe skuteczne zainicjowanie postępowania w sprawie o rozwód lub separację bez wcześniejszego przeprowadzenia rodzinnego postępowania informacyjnego.**

Rodzinne postępowanie informacyjne uregulowane będzie w art. 436¹ – 436⁴ k.p.c.

Jak czytamy wprost w art. 436¹ §1 k.p.c. będzie mieć na celu: pojednanie małżonków, a w braku możliwości pojednania- zawarcie ugody.

Kiedy nie będzie przeprowadzone rodzinne postępowanie informacyjne?

a/ w przypadku małżonków nie posiadających wspólnych małoletnich dzieci

b/ gdy małżonek przed wniesieniem pozwu o rozwód lub o separację zostanie prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo popełnione na szkodę drugiego małżonka lub ich małoletniego dziecka

c/ gdy małżonkowi przed wniesieniem pozwu o rozwód lub o separację **zostanie przedstawiony zarzut (!) popełnienia takiego czynu jak w pkt. b**

*przy czym jeśli małżonek pokrzywdzony takim czynem może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie rodzinnego postępowania informacyjnego

Pytanie, czy w przypadku oznaczonym gwiazdką- Sąd jest zobligowany do wszczęcia rodzinnego postępowania informacyjnego?, czy małżonek którego dotyczy prawomocne skazanie lub postawienie zarzutu (nawet nie-skierowanie aktu oskarżenia lub chociażby wydanie nieprawomocnego wyroku !) może odmówić wzięcia udziału w takim postępowaniu i wreszcie pytanie najbardziej podstawowe (choć odwołujące się do logiki i zasad doświadczenia życiowego z którym druk nr 3254 się co do większości proponowanych zmian rozmija) **jak autorzy druku 3254 oceniają skuteczność i zasadność prowadzenia rodzinnego postępowania informacyjnego w sytuacji gdy:**

1. **Jeden z małżonków złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia na jego szkodę lub szkodę małoletniego umyślnego przestępstwa, a najczęściej chodzi tutaj o czyn z art. 207 k.k., przy czym zawiadomienie to złożono w celu „zaszkodzenia” drugiemu małżonkowi, co towarzyszy większości spraw „okolorozwodowych”**
2. **Następnie „pokrzywdzony” żąda wszczęcia rodzinnego postępowania informacyjnego**
3. **W wyniku wszczęcia rodzinnego postępowania informacyjnego nie jest możliwe wszczęcie postępowania w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia np. co do kontaktów drugiego małżonka ze wspólnym małoletnim dzieckiem (art. 436¹ 5 k.p.c.- projekt nr 3254) ani zainicjowanie odrębnego postępowania w tej sprawie (art. 445^{1a} § 1 k.p.c.)**
  - na skutek działań z b i c) nastąpić może bliżej nieokreślona w czasie alienacja dziecka od drugiego z rodziców, i to alienacja nagła!

Wątpliwym jest by taki stan rzeczy skłaniał do ugodowego rozstania stron.

W rodzinnym postępowaniu informacyjnym **wyłączone zostaje postępowanie zabezpieczające! Nie można będzie też wszcząć w jego toku odrębnego postępowania dotyczącego m.in. władzy rodzicielskiej nad wspólnymi małoletnimi dziećmi stron, o ustalenie kontaktów**

Oznacza to, że rodzic przy którym nie zostanie dziecko w chwili rozstania stron skazany będzie wyłącznie na dobrą wolę drugiego rodzica co do możliwości realizowania kontaktów z własnym dzieckiem!

Co odpowiada strona rządowa, która poczyniła te zdumiewające zmiany?

1. Informacyjne postępowanie rodzinne trwać będzie tylko 1 miesiąc
  2. Dopuszczalność złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia lub inicjowanie odrębnego postępowania wpłynęłoby negatywnie na możliwość pojednania lub zawarcia ugody
- Względy opisane w pkt. II wpłynęłyby na przedłużenie postępowania.

Ile zatem będzie trwać rzeczywiście rodzinne postępowanie informacyjne od momentu jego wszczęcia do zakończenia?

Tego w chwili obecnej nie wie nikt. Specjaliści z MS odpowiadają, że nie prowadzą w tym zakresie statystyk (trudno o prowadzenie statystki w zakresie postępowania którego jeszcze nie ma!), iż strona będzie mogła korzystać ze skargi na przewlekłość (średni czas trwania takiego postępowania to ok. 2 lata !) a także z drogi dyscyplinarnej w stosunku do sędziego orzekającego.

A jak będzie naprawdę?

Po złożeniu wniosku o wszczęcie rodzinnego postępowania informacyjnego sąd na posiedzeniu niejawnym zarządza wezwanie stron do obowiązkowego udziału w posiedzeniu informacyjnym, które przeprowadzane jest **niezwłocznie z udziałem mediatora**.

Niezwłocznie oznacza bez zbędnej zwłoki. Ale stanowi wyłącznie termin instrukcyjny. Biorąc pod uwagę po pierwsze istotne problemy z obsadzaniem w chwili obecnej stanowisk sędziowskich i braki w obsadzeniu na poziomie ok. 400 sędziów plus wprowadzenie nowego postępowania gdzie wg. statystyk wygeneruje ono około 60 tys nowych spraw na taki termin strony w zależności od „obłożenia” Sądu przed którym toczyć się będzie sprawa na termin czekać będą nawet od 6 mies w górę plus 1 miesiąc trwania samego postępowania co oznacza min. Kilkumiesięczny okres **alienacji dziecka od jednego z rodziców!!!!**

Dalej brak szczególnej regulacji dot. niestawiennictwa jednej ze stron na termin takiego posiedzenia? A zatem możliwość dalszego „przedłużania postępowania”.

Ponadto aby wszcząć (wreszcie!) postępowanie o rozwód lub separację sąd musi wykonać jeszcze jedną czynność tj. **umorzyć rodzinne postępowanie informacyjne- i tutaj już brak jakiegokolwiek terminu w trakcie którego ma wydać takie postanowienie! (a do chwili umorzenia uznać należy, że formalnie postępowanie jest w toku) co dać może kolejne miesiące alienacji rodzica od dziecka!**

A teraz czas na największy absurd nowelizacji- **nawet w przypadku gdy strony zawrą ugodę w rodzinnym postępowaniu informacyjnym SĄD najpierw musi ją zatwierdzić tj. zbadać czy w jej wyniku nie ucierpi dobro małoletnich dzieci**

Przypomnijmy, że polska procedura nie zna możliwości rozwodu na podstawie ugody ! co oznacza, że pomimo zawartej ugody Sąd i tak będzie musiał wydać wyrok a nadto i

tak musi przeprowadzić postępowanie dowodowe co do m.in. ustalenia czy w wyniku rozwodu NIE UCIERPI DOBRO MAŁOLETNICH DZIECI MAŁŻONKÓW”

Co to oznacza- że rodzinne postępowanie informacyjne jest postępowaniem zbędnym, nie jest ani postępowaniem informacyjnym (chyba, że uznamy, że nasze społeczeństwo jest istotnie ograniczone i wymaga specjalnego tłumaczenia mu „społecznych skutków rozwodu”- przy czym informacja ta będzie informacją standaryzowaną tj. funkcjonować będzie wzór pouczenia stworzony przez Ministra Sprawiedliwości a ministra właściwego ds. rodziny) ani postępowaniem mediacyjnym (skoro obowiązywać będzie przymus udziału w w/w postępowaniu) a nadto wypracowana ugoda i tak ostatecznie może zostać zmieniona np. gdy sąd ustali odmiennie okoliczności dot. rozkładu pożycia lub uzna, że rozwód sprzeczny byłby z dobrem dziecka.

Czemu służyć ma wprowadzenie rodzinnego postępowania informacyjnego? Skomplikowaniu procedury uzyskania rozwodu na rzecz lansowania określonej polityki Państwa przy absolutnym braku zabezpieczenia interesu i praw małoletnich wspólnych dzieci stron pochodzących z małżeństw cywilnych i konkordatowych. A i przy okazji pewnie chwilowo spadnie ilość spraw o rozwód, o kontakty, o władzę rodzicielską- statystyki się poprawią.

Autor: adw. Aleksandra Kurowska-Wójcik